Materiały do flory Polesia.

(Juncaceae i Cyperaceae)

napisała

IRENA DĄBKOWSKA.

(wpłynęło 22. V. 1933.)

WSTĘP.

Materiały do niniejszej pracy, która w przyszłości obejmie całą florę Polesia, zbierałam w miesiącach wiosennych i letnich poczynając od roku 1926 włącznie. Początkowo był to tylko materiał zielnikowy z moich wycieczek wakacyjnych, później korzystałam z zasiłku Komisji Fizjograficznej Polskiej Akademii Umiejętności, na koniec, w ostatnich latach, zbierałam rośliny, pracując, w Biurze Projektu Meljoracji Polesia. Są to więc materiały gromadzone, być może, nieco dorywczo, niemniej jednak celowo.

Niechaj mi wolno będzie tutaj podziękować Panu Prof. B. Hryniewieckiemu za gościnne udzielenie mi miejsca do pracy w swym Zakładzie, oraz P. Dr. R. Kobendzy za sprawdzenie i pomoc w oznaczaniu trudniejszych gatunków.

Przy robieniu spisów posiłkowałam się pracą Prof. J. Paczoskiego: „Flora Polesia i przynależących do niej miejscowości”. Zadanie polegało na skontrolowaniu na mapie i wyznaczeniu miejscowości i stanowisk, leżących w obrębie obecnych granic Polski. Gatunków podawanych przez Prof. Paczoskiego z poza tych granic nie uwzględniałam zupełnie.

Stanowiska cytowane z pracy Prof. Paczoskiego ujęte są w nawiasy, dla odróżnienia od moich, przy czem uwzględniałam nie tylko stanowiska samego autora lecz także tych, na których autor się powołuje.

Należy tutaj omówić gatunki rzadsze, zwłaszcza należące do atlantyckiego i pontyjskiego elementu, których, jak się okazuje,

jest na Polesiu dość dużo. Trudno się zgodzić z twierdzeniem Prof. P a c z o s k i e g o jakoby gatunki te stanowiły przedlodowcowe relikty. Trudno przypuścić aby teren, który podlegał zlodowaceniu, nie posiadający żadnych wyniosłości, mógł zachować reliktową florę, zwłaszcza atlantycką. Niejednolity charakter florystyczny a raczej wybitne zmieszanie elementów, również nie popiera tej teorii. Należy raczej przyjąć, że elementy atlantycki i pontyjski dostały się na Polesie drogą migracji, ułatwioną przez liczne i szerokie doliny rzeczne, która miała miejsce już w czasach holocenijskich. Jeśli azalję pontyjską uważa się za roślinę reliktową, to należy pamiętać, że stanowiska jej leżą na krawędzi Polesia i tylko dlatego może być za takową uznana. Sprawę tą zresztą rozstrzygnął już Prof. S z a f e r, zaliczając azalję do reliktowych oreofitów, wieku trzeciorzędnego (prawdopodobnie), przyjmuje jednak możliwość wędrówki w postglacjale, w okresie subarktycznym lub borealnym ¹⁾).

W tej części opracowanych materiałów, w rodzinach *Juncaceae* i *Cyperaceae* ciekawymi i zupełnie dla wschodniej Polski nie notowanymi gatunkami są *Carex arenaria* L. i *C. Lygerica* J. Gay. Turzyce te były dotychczas znane z piaszczystych wybrzeży Bałtyku, oraz z okolic Poznańskiego i Śląska, gdzie trafiały się dość rzadko. Obie były znalezione przezemnie w jednej miejscowości i rosły blisko siebie. Nie można w tym wypadku mówić o zawleczeniu, gdyż znalezione były w zupełnie dzikiej okolicy, nad jeziorem położonym wśród lasów, w znacznej odległości od sadyb ludzkich i pól uprawnych.

Również gatunkiem nowym, jakkolwiek znalezionym już poprzednio przez Prof. K u l c z y ń s k i e g o, jest *Carex brunescens* (Pers.) Poir. Znajdowany dotychczas na Pomorzu i w Prusach Książących. Jest to na torfowiskach poleskich turzyca dość pospolita i prawdopodobnie można ją będzie odnaleźć także i na Wileńszczyźnie.

Roślinność Polesia uważana była dotychczas za bardzo ubogą i wogóle niezbyt obfitą w ciekawsze elementy. Jednak wystarczy zapoznać się bliżej z samym terenem aby zaryzykować z góry postawienie przeciwnego wniosku. Wbrew ustalonej opinii, głoszącej beznadziejną monotonię tej krainy Polesie jest terenem wybit-

¹⁾ K. S t e c k i i C. J a k ó b c z y k w pracy p. t. „Występowanie azalii pontyjskiej na Wołyniu i Polesiu” (Acta Soc. Bot. Pol. Vol. IX.) uzależniają jej występowanie od obecności skał krystalicznych płyty ukraińsko - wołyńskiej.

nie zróżnicowanym. Wydmy piaszczyste — śródlęsne, leżące nad rzekami i jeziorami, przylegające do bagien i torfowisk — dają bogate w gatunki zespoły i ich kombinacje. Wśród torfowisk znaleźć można wszelkie typy, które połączone ze sobą łańcuchami stad-jów przejściowych, dają pełny obraz ich powstawania i rozwoju. Bogactwo lasów mieszanych, szpilkowych i liściastych, wilgotnych, suchych i bagnistych, jest tak wielkie, że lasy Polesia zasługują na specjalne opracowanie bardziej może niż jakiegokolwiek innej kra-jiny Polski.

Na północy Polesie zmienia zupełnie charakter dzięki kraj-obrazowi krawędzi moren nowogródzkich. Niespodzianką wśród pińskich bagien i piasków jest wyspa łohiszyńskich kredowych wzgórz. Na południowym wschodzie nadaje znów krajobrazowi odmienne cechy krawędź granitowej płyty ukraińskiej. Lecz nad tym zróżnicowanym krajobrazem dominuje Polesie właściwe, pła-ska równina, kraina szeroko rozlanych rzek, jezior i moczarów.

JUNCACEAE.

Juncus buffonius L. Przy drogach, rowach, na polach, bardzo pospo-lity na całym obszarze. Dolsk, Brodnica, Wołowel, pow. drohicki. Kamień Koszyrski, Nujno, Nakło pod Janowem k/Pińska, Łunin, Wólka, pow. łuniniecki, Nowy Dwór, Pohost Zahorodzki, pow. piński. Var. *fascinatus*. Koch. (P a c z o s k i: koło Pińska.).

J. supinus. Mönch. Na torfowiskach lub w wodzie, dość często. Jeż. Rogoźne, pow. Kamień Koszyrski, Ruck na osuszonym torfowisku wyżyn-nem. (E j s m o n d: Białowieża, P a c z o s k i: Pińsk, Pohost, Pa-rochońsk.)

J. squarrosus. L. Torfowiska przejściowe, lasy sosnowe ze *Sphagnum* lub *Calluna*, często na całym obszarze. Nabinicze, pow. Kamień Koszyrski, Hock, pow. łuniniecki, Ruck, Owsicze, Drohiczyn, pow. drohicki, (E j s m o n d: Białowieża, G ó r s k i: Białowieża, Wiczówka, T w a r d o w s k a: Weleśnica, P a c z o s k i: Pohost, Parochońsk, Pińsk.).

J. compressus Jacq. Brzegi wód, młaki śródlęsne, torfowiska zniszczo-ne wypasem bydła lub osuszone. Pospolity na całym obszarze. Bojary, pow. piński, Mikulicze, Nowosiółki, pow. łuniniecki, Ogdemer, pow. drohicki. (P a c z o s k i: Brześć, Giczyce, Puchowicze, Parochońsk, Pińsk, Po-host, T w a r d o w s k a: Weleśnica.)

J. effusus. L. Brzegi wód, torfowiska, śródlęsne mokradła, na całym obszarze pospolity. Hoszcza, pow. kosowski, Krymno, pow. Kamień Ko-szyrski, Bielin, Glinna nad kan. Królewskim, pow. drohicki, (R e j n g e r d: Hrywda, E j s m o n d: Białowieża, P a c z o s k i: Brześć, Pińsk, Baranowicze, T w a r d o w s k a: Weleśnica.)

J. conglomeratus L. Zdaje się rzadziej od poprzedniego. Lubieszów nad rzeką, (E j s m o n d: Białowieża, T w a r d o w s k a: Weleś-nica, P a c z o s k i: Łuniniec, Pińsk.)

J. glaucus. Ehrh. Na torfowiskach nizinnych i w zaroślach dość rzadko. Swaryń nad kanałem, pow. Kamień Koszyrski, (P a c z o s k i: Brześć, T w a r d o w s k a: Weleśnica.)

J. filiformis. L. Na brzegach rzek, rowów i jezior, na niskich torfowiskach, często na całym obszarze. Wólka k/Horodyszczka, Nobel, Nowy Dwór, pow. piński, jeź. Skoreń, pow. drohicki, Niewir nad Prypecią, jeź. Białe, pow. Kamień Koszyrski. (P a c z o s k i: Brześć, Pohost, Pińsk.)

J. alpinus Vill. Suche brzegi leśnych torfowisk wyżynnych, torfowiska, brzegi lasów, często. Nowy Dwór, Stoszany, pow. piński, Zaniwie, pow. drohicki, Drohiczyn, Ruck, pow. drohicki Wólka Szczytyńska, pow. Kamień Koszyrski.

J. lamprocarpus Ehrh. Polany śródleśne, brzegi lasów, pola. Mostyszczce, Łopatycze, Nowy Dwór, pow. piński, Zaniwie, pow. drohicki, Pniewno, pow. Kamień Koszyrski. (P a c z o s k i: na całym obszarze bardzo pospolicie.)

J. atratus Krock. Torfowiska nizinne mniej bagniste, Łąki śródleśne, rozproszony na całym obszarze. Nowy Dwór, Łohiszyn, pow. piński, Wólka Szczytyńska, pow. Kamień Koszyrski, Hryczynowicze, Łuniniec, Sosnówka nad kan. Ogińskiego. (G ó r s k i: Stachów, T a n f i l i e w: Kożangródek, E i c h w a l d: Pińsk, P a c z o s k i: Brześć, Łuniniec, Stachów.)

Luzula pilosa (Host.) Gaud. Lasy, zarośla, zwłaszcza młodych brzoź. Mostyszczce, Nowy Dwór, Łopatycze pow. piński, (P a c z o s k i: Królewski most, Brześć, Parchońsk, Pińsk, Pohost, Łuniniec, T w a r d o w s k a: Weleśnica.)

L. pallescens (Wahlb.) Bess. W zaroślach i lasach nieocienionych. Nakło koło Pińska. (P a c z o s k i: Juchnowicze, Pińsk, Pohost, Baranowicze, Górki, Dąbrowica, T w a r d o w s k a: Weleśnica.)

L. multiflora (Ehrh.) Lej. Zarośla i lasy, zwłaszcza mieszane. Nowy Dwór pow. łuniniecki, Brodnica, Wojno, pow. drohicki, (E j s m o n d: i D r y m e r: Białowieża, Brześć, P a c z o s k i: Baranowicze, Pińsk, Pohost, Górki, Parchońsk, T w a r d o w s k a: Weleśnica.)

L. campestris (L) D. C. Łąki, wzgórze, suche zarośla, na całym obszarze często. Stoszany, Mostyszczce, Horodyszczce, Lubieszów, pow. piński. (P a c z o s k i: Kobryń, Brześć, Białowieża, Pińsk, Łuniniec, T w a r d o w s k a: Weleśnica.)

L. nemorosa (Poll.) E. Mey. Widne, suche lasy, bardzo rzadko. Tolkowo, pow. kobryński.

CYPERACEAE.

Cyperus fuscus L. Piaszczyste lub słabo zatorfowione brzegi jezior i rzek, dość rzadko. Motol nad Jasioldą, pow. drohicki, Jezioro Rogoźne pow. Kamień Koszyrski, (T w a r d o w s k a: Weleśnica.)

C. flavescens L. Na tychże stanowiskach co poprzedni lecz znacznie częściej. Dolsk nad jeziorem, pow. drohicki, Pohost Zahorodzki, pow. piński Sinkiewicz nad Łanią pow. łuniniecki, (E j s m o n d: Białowieża, T a n f i l i e w: Pińsk, Chojno, T w a r d o w s k a: Weleśnica.)

Blysmus compressus (L.) Panz. Łąki o słabem zatorfowieniu, brzegi wód, nie często. Zaniwie, pow. kobryński, Bielin n/kan. Królewskim, pow. drohicki. (P a c z o s k i: Brześć, Pińsk.)

Scirpus acicularis L. Brzegi rowów, jezior, rzek, na mokrych piaskach dość często. Jezioro Hoszcza, pow. kosowski, jeź. Skoreń. Radownia, pow. drohicki, (G ó r s k i: Sporów, E j s m o n d: Białowieża, P a c z o s k i: Pohost, T w a r d o w s k a: Otylczyce.) Konotop, pow. drohicki.

S. pauciflorus Lightf. Rzadziej od poprzedniego. Jezioro Hoszcza, pow. kosowski, (P a c z o s k i: Pińsk.)

S. ovatus Roth. Brzegi rzek i jezior, nad rowami, często na całym obszarze. Jeź. Skoreń, pow. drohicki, Pniewno, pow. Kamień Koszyrski, Mikaszewicze, pow. łuniniecki. (G ó r s k i: w pow. kobryńskim.)

S. eupaluster (Ldb.) Rac. Pospolity na całym obszarze na brzegach jezior, rzek, rowów.

S. uniglumis Link. (G ó r s k i: Sporów.)

S. silvaticus L. Mokre zarośla olszynowe, brzegi wód, często na całym obszarze. Ostki, pow. sarnieński, Krymno, pow. Kamień Koszyrski, Zieleniec n/kan. Królewskim, pow. drohicki. (P a c z o s k i: pospolity wszędzie.)

S. radicans Schkuhr (P a c z o s k i: tylko na wołyńskiej krawędzi Polesia.)

S. lacustris L. Brzegi rowów, jezior i rzek, na całym obszarze b. pospolity. Pohost Zahorodzki, pow. piński, jeź. Skoreń, pow. drohicki, jeź. Karasino, pow. Kamień Koszyrski, Uhrynicze n/Stochodem. (P a c z o s k i: pospolity na całym obszarze.)

Eriophorum vaginatum L. Torfowiska przejściowe i wyżynne na całym obszarze. Twardówka n/kan. Ogińskiego, pow. piński, Owscze, Drohiczyn, Michałki, Dnieprzec, pow. łuniniecki. (P a c z o s k i: Pohost, Horodyszczce, Juchnowicze, Parchońsk.)

E. polystachium L. Torfowiska nizinne, na całym obszarze bardzo pospolita. Pniewno, pow. Kamień Koszyrski, Siedliszcze n/kan. Królewskim, Horodyszczce, Bojary, Stoszany, pow. piński. (E j s m o n d: Brześć, Snitowo, Kobryń, Białowieża, P a c z o s k i: Łuniniec, Pińsk, Parchońsk, Dąbrowica.)

E. latifolium Hoppe. Na nizinnych torfowiskach na całym obszarze, pospolita. Hutory koło Derewka, pow. Kamień Koszyrski, Dnieprzec Peredił, pow. łuniniecki. (P a c z o s k i: Białowieża, T w a r d o w s k a: Weleśnica.)

E. gracile Koch. Torfowiska przejściowe, rzadziej. Borowna, pow. Kamień Koszyrski, Dolsk, pow. drohicki. (P a c z o s k i: Pohost.)

Rhynchospora alba Vahl. Torfowiska przejściowe i wyżynne, na całym obszarze, często. Ruck, Owscze, Peredił, pow. drohicki, Lenin, Wiewno, pow. łuniniecki, Wólka Szczytyńska, pow. Kamień Koszyrski, Nowy Dwór, pow. piński. (E j s m o n d: Białowieża, G ó r s k i: Brodnica, T w a r d o w s k a: Weleśnica, R e j n g a r d: Hrywda.)

Carex dioica L. Torfowiska przejściowe, rzadko. Pod Drohiczyńnem, Nujno w pow. Kamień Koszyrski.

C. Davalliana Sm. Torfowiska przejściowe i śródlęgne, dość rzadko. Tolkowo, pow. kobryński, Owsicze, pow. drohicki. (G ó r s k i: Białowieża.)

C. chordorrhiza Erh. Torfowiska nizinne, silnie mszyste, mokre, dość często. Wólka ławska, pow. piński, Hoszcza, pow. kosowski, Drużyłowicze, Błoto Dubowe, pow. drohicki. Hryszczynowicze, Ludwików, pow. łuniniecki. (P a c z o s k i: Pohost, D r y m m e r: Białowieża.)

C. praecox Schreb. Suche brzegi rzek, wzgórze leśne, często na całym obszarze. Pow. sarneński nad Słuczą i Horyniem, Osownica, pow. drohicki, Tolkowo, Bielin, pow. kobryński, Nakło pod Janowem K/Pińska. (P a c z o s k i: Brześć.)

C. brizoides L. Wilgotne lasy liściaste, niezbyt często. Szlapan, pow. drohicki, Kletna, Mostyszcze, pow. piński, (P a c z o s k i: Białowieża, T w a r d o w s k a: Pińsk).

C. arenaria L. Piaszczyste wzgórze pod lasem, nad jeziorem, raz tylko znaleziony. Jezioro Białe, pow. Kamień Koszyrski.

C. Lygerica J. Gay. Wydmy piaszczyste nad jeziorem, pod lasem. Jezioro Białe, powiat Kamień Koszyrski.

C. intermedia Good. Janów koło Pińska, zarośla nad rzeką Samorówką, Pohost Zahorodzki, nad rzeką Bobrykiem, pow. piński.

C. vulpina L. Brzegi rowów, torfiaste zarośla, dość często. Błoto Czemerne pod Sarnami, Małkowicze nad rzeką Cną, pow. łuniniecki, Klesów, pow. sarneński, (P a c z o s k i: Białowieża, Brześć, Pohost, Pińsk, Małkowicze).

C. echinata Murr. Suche łąki o słabym zatorfieniu, widne zarośla, nie często. Brodek, pow. kobryński. (P a c z o s k i: Białowieża, Pińsk, Pohost).

C. divulsa Good. Zarośla, lasy mieszane, dość często. Mostyszcze, pow. piński, Korsuń, pow. kobryński.

C. contigua Hoppe. Suche zarośla, zręby, polany, na całym obszarze dość często. Dolsk pow. drohicki, Bohdanówka, Hryszczynowicze pow. łuniniecki, Horodyszcze, Kletna pow. piński. (E j s m o n d: Białowieża, P a c z o s k i: Pińsk, T w a r d o w s k a: Weleśnica).

C. paradoxa Willd. Łąki, torfowiska nizinne, brzegi rowów, niezbyt często. Drużyłowicze pow. drohicki, Ostki pow. sarneński. (E j s m o n d: Białowieża, P a c z o s k i: Łuniniec).

C. diandra Schrank. Torfowiska nizinne, mszyste, dość często. Wólka Szczytyńska pow. Kamień Koszyrski, Odryżyn pow. drohicki, Błoto Dubowe n/kan. Królewskim, pow. drohicki, Dobra Ziemia pow. piński. (P a c z o s k i: Białowieża, Pohost).

C. leporina L. Torfowiska, łąki, rowy, mniej lub więcej suche, na całym obszarze bardzo często. Stoszany, Mostyszcze, pow. piński, Budcza i Ludwikowo nad Łanią, pow. łuniniecki, Zalesie pow. drohicki, Niewir nad Prypecią pow. Kamień Koszyrski. (P a c z o s k i: Białowieża, Brześć, Łuniniec, Pohost, Pińsk, Juchnowicze, Parchońsk, Baranowicze, T w a r d o w s k a: Weleśnica).

Var. argyroglochis Horn. (P a c z o s k i: Pińsk, Łuniniec, Pohost, Białowieża).

C. remota L. Wilgotne lasy liściaste, dość często. Odryżyn, Błoto Dubowe n/kan. Królewskim pow. drohicki, Dobra Ziemia n/kan. Ogińskiego pow. piński, Bohdanówka pow. łuniniecki. (P a c z o s k i: Białowieża, Borki).

C. brunescens (Pers.) Torfowiska nizinne, brzegi wód, młaki śródleśne, na całym obszarze dość często. Tolkowo pow. kobryński, Bohdanówka, Sosnówka nad kan. Ogińskiego pow. piński, Wiejno pow. łuniniecki, Niewir pow. Kamień Koszyrski, Ostki pow. sarneński.

C. paniculata L. (D r y m m e r: Białowieża).

C. canescens L. Torfowiska, brzegi wód, młaki śródleśne, często. Tolkowo pow. kobryński, Bohdanówka, Sosnówka n/kan. Ogińskiego, pow. piński, Jelno pow. łuniniecki, Polany (Błoto Dubowe) pow. kobryński. (E j s m o n d: Białowieża, P a c z o s k i: Brześć, Łuninec, Pohost, Juchnowicze, Pińsk, Parchońsk, Baranowicze).

C. stellulata Good. Torfowiska nizinne, śródleśne, wilgotne lasy mieszane. Bór, Wiejno pow. łuniniecki, Twardowska n/kan. Ogińskiego pow. piński, Bielin pow. drohicki.

C. elongata L. Torfowiska nizinne, wilgotne łąki, dość często. Duboje n/kan. Królewskim, Ostki pow. sarneński. (P a c z o s k i: Białowieża, Brześć, Kobryń, Parchońsk, Pińsk, Pohost, Łuninec).

C. Buxbaumii Wahlbg. E j c h w a l d: Brześć).

C. Hudsonii Bennet. Brzegi rzek i jezior, torfowiska nizinne, dość często. Babka nad Łanią pow. łuniniecki, Bojary nad Jasiołdą pow. piński, Mukoszyn pow. drohicki (P a c z o s k i: Pińsk).

C. caespitosa L. Torfowiska nizinne dość suche, polany leśne, rzadko. Ostki pow. sarneński, Tolkowo pow. kobryński. (P a c z o s k i: Białowieża, Pohost, Łuninec).

C. Buehii Wimm. Bagniste brzegi wód, bardzo rzadko. Bokiniec nad rzeką Bobrykiem.

C. gracilis Curt. Torfowiska nizinne, brzegi wód, na całym obszarze bardzo pospolita. Babka nad Łanią, Jowicze, pow. łuniniecki, jeź. Pohost, Janów k/Pińska, nad rzeką Samorówką, Domohoszcza nad Jasiołdą pow. piński, jeź. Białe pow. Kamień Koszyrski, Ostki pow. sarneński. (P a c z o s k i: Kożangródek, T w a r d o w s k a: Weleśnica).

C. Goodenoughi Gay. Łąki, torfowiska nizinne i przejściowe, bardzo pospolita na całym obszarze.

Var. *genuina* Schmalh. Pospolita wszędzie.

Var. *juncella* Fr. Pospolita.

Var. *tricostata*. Rzadsza od poprzednich (P a c z o s k i: Dąbrowica, Pińsk).

C. pilulifera L. (P a c z o s k i: piaszczyste lasy sosnowe i suche łąki torfowe koła Pińska).

C. montana L. Lasy sosnowe i suche łąki, bardzo rzadko. Socha pow. drohicki. (T w a r d o w s k a: Weleśnica).

C. digitata L. Lasy mieszane i zarosła, rzadko. Wielka Głusza pow. Kamień Koszyrski. (T w a r d o w s k a: Weleśnica, P a c z o s k i: Białowieża).

C. tomentosa L. (E i c h w a l d: Brześć).

C. ericetorum Poll. Lasy suche, nie zacienione, niezbyt często. Łowcza pow. łuniniecki, Horodyszcze nad Stochodem pow. Kamień Koszyrski (P a c z o s k i: Kobryń Pińsk, Parchońsk Łopatycze, T w a r d o w s k a: Weleśnica).

C. caryophyllea Latour. Łąki suche o słabem zatorfieniu, widne lasy, nie często. Bielin pow. drohicki, Drohiczyn koło przystanku.

C. limosa L. Torfowiska nizinne i przejściowe, dość często. Ludwikowo, Dnieprzec, pow. łuniniecki, Wyłazy, Soszna, pow. piński, Wielka Głusza Niewir pow. Kamień Koszyrski. (E j s m o n d i D r y m m e r: Białowieża, P a c z o s k i: Pohost).

C. panicea L. Łąki, torfowiska nizinne, polany leśne, dość pospolita. Pow. sarnieński nad Słuczą, Nowy Dwór, Sokołówka n/kan. Ogińskiego, pow. piński, Łunin — Wólka pow. łuniniecki, Janów k/Pińska. (E j s m o n d: Kobryń, Brześć, Białowieża, P a c z o s k i: Pohost).

C. palescens L. Poreby zarośla, lasy mieszane, bardzo często. Koźeliczyn n/kan. Królewskim, Stoszany, Mostyszcze, Soszna, pow. piński, Ruczki pow. drohicki, Hoszcza pow. kosowski, Swaryń pow. Kamień Koszyrski (P a c z o s k i: Białowieża, Brześć, Pińsk, Parchońsk, Pohost, Łuniniec, T w a r d o w s k a: Weleśnica).

C. pilosa Scop. (E j c h w a l d: Brześć, G ó r s k i: Białowieża).

C. pseudocyperus L. Mokre olszyny, brzegi wód, zarośla, na całym obszarze bardzo często. Nowy Dwór, Lemieszewicze, pow. piński, Rozdzielowicze, Lenin pow. łuniniecki, Glinna, Błoto Dubowoje n/kan. Królewskim pow. drohicki. Wólka Szczytyńska pow. Kamień Koszyrski. (E j s m o n d: Białowieża. P a c z o s k i: Łuniniec, T w a r d o w s k a: Weleśnica).

C. silvatica Huds. Lasy mieszane i liściaste, dość rzadko. Peredił koło Bohdanówki pow. łuniniecki, Łohiszyn, Dobra Ziemia pow. piński, Drużyłowicze pow. drohicki.

C. distans L. Torfowiska nizinne i łąki śródleśne, dość często. Glinna n/kan. Królewskim i Ogdemer pow. drohicki, Kruhowicze pow. łuniniecki, Brodek pow. kobryński (P a c z o s k i: Pińsk).

C. flava L. Torfowiska nizinne, łąki, na całym obszarze bardzo pospolita. Farynki, Pniewno, Borowna pow. Kamień Koszyrski, Hoszcza pow. kosowski Łuniniec, Mikaszewicze, Wołcza pow. łuniniecki, Horodyszcze, Nowy Dwór pow. piński, Błoto Dubowoje, Zalesie, Wołowel pow. drohicki. (E j s m o n d: Białowieża, P a c z o s k i: Pińsk).

C. lepidocarpa Tausch. Na brzegach torfowisk przejściowych, na torfowiskach nizinnych, zwłaszcza śródleśnych, dość często. Bohdanówka, Pieszczanka pow. łuniniecki, Peredił koło Rucka pow. drohicki. Wólka Ławska pow. piński.

C. Oederi Retz. Brzegi torfowisk przejściowych, torfowiska nizinne zwłaszcza zniszczone wypasem bydła lub podsychające, często na całym obszarze, Pieszczanka, Kormuż, Puzicze pow. łuniniecki, Ruck pow. drohicki, Tolkowo pow. kobryński, Stoszany, Lemieszewicze pow. piński. (P a c z o s k i: Brześć, Pińsk, Parchońsk).

C. rostrata Stokes. Torfowiska nizinne, brzegi wód, na całym obszarze pospolita. Łyszcz nad Wiślicą pow. piński, Koźeliczyn, Siedliszcze

n/kan. Królewskim pow. drohicki, Małkowicze nad rzeką Cną, Morocz pow. łuniniecki, Pniewno, Niewir, Nujno, Wielka Głusza pow. Kamień Koszyrski. (E j s m o n d: Białowieża, P a c z o s k i: Parochońsk, Łuniniec).

C. vesicaria L. Mokre olszyny i zarośla, nadrzeczne torfowiska, tereny okresowo zalewane wodą, na całym obszarze bardzo często. Pniewno, Kamień Koczyski, Horodyszcze, Pohost Zahorodzki, Stoszany, Bekinicz pow. piński, Glinna nad Piną pow. drohicki, Gawrylczyce nad Łanią pow. łuniniecki, jezioro Rogoźne i Białe pow. Kamień Koszyrski (P a c z o s k i: Kobryń, Pińsk, Snitowo, Pohost, E j s m o n d: Białowieża, T w a r d o w s k a: Weleśnica).

C. acutiformis Ehrh. Nad brzegami rzek, na torfowiskach, dość rzadko. Nowy Dwór nad Cną pow. łuniniecki, Ogdemer pow. drohicki (P a c z o s k i: Parochońsk).

C. riparia Curt. Torfowiska nizinne, nad brzegami rowów i rzek, dość rzadko. Czarny Prybok pow. piński, Czuczewicze Wielkie pow. łuniniecki. (P a c z o s k i: Białowieża, Snitowo, Pińsk, Łuniniec).

C. glauca Murr. Łąki słabo zatorfione, suche brzegi lasów, polany, dość często. Domohoszcza nad Jasioldą, Mostyszcze pow. piński, Sinkiewiczze nad Łanią pow. łuniniecki, Duboje pow. drohicki (P a c z o s k i: zachodnia część Polesia i krewędz wołyńska).

C. lasiocarpa Ehrh. Torfowiska nizinne i przejściowe, dość często na całym obszarze. Wylazy, Stoszany, Soszna pow. piński, Pieszczanka, Jelno pow. łuniniecki, Odryżyn, Owsicze pow. drohicki, Wólka Szczytyńska, Niewir w stronę jez. Białego, pow. Kamień Koczyski, Hoszcza pow. kossowski (P a c z o s k i: Parochońsk).

C. hirta L. Trafia się w dwóch formach: na torfowiskach nizinnych, na brzegach rowów i rzek, jako forma bagienna. Nowosiółki, Hryczynowicze, Kormuż pow. łuniniecki, Dobra Ziemia, Stoszany, Nowy Dwór pow. piński, Błoto Dubowe n/kan. Królewskim pow. drohicki, Borowna nad Stochodem pow. Kamień Koszyrski. Druga forma, piaszczysta, rośnie na brzegach lasów, w miejscach nie ocienionych, na piaskach: nad brzegami Słuczy pow. sarneński, Ogdemer pow. drohicki, Nowy Dwór pow. piński. (E j s m o n d: Białowieża, P a c z o s k i: Kobryń, Brześć, Łuniniec, Pohost, Pińsk).

LITERATURA.

- J. P a c z o s k i: Flora Polesia i przynależących miasteczek. (Trudy imperator. Pietiersburg. Obszczestwa Izsliedowatielej. t. 27. 1897).
 — O formacjach roślinnych i pochodzeniu flory poleskiej. (Pamiętnik Fizjograficzny t. 16. Warszawa 1900).
 W. S z a f e r: Rośliny polskie. Lwów—Warszawa 1924.
 — Element górski we florze niżu polskiego. (Rozpr. Pol. Akad. Um. t. 69. Serja B. Nr. 3)
 G. H e g i: Illustrierte Flora von Mittel — Europa. München Bd. II.
 R e h m a n: Kotlina Prypeci. Ateneum t. 2 i 3. 1886.
 H. C z e t t o t o w a: Element atlantycki we florze Polski. Rozp. Ak. Um. T. 25/26 Serja III. A/B 1928.
 S. K u l c z y ń s k i: Element borealny i arktyczno - górski. Rozp. Akad. Um. T. 23/24. A/B. 1927.